

Н. П. Громова,
*провідний бібліотекар Черкаської
Центральної міської бібліотеки ім. Лесі Українки*

**СПІВПРАЦЯ ЧЕРКАСЬКОЇ МІСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ
ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ
З ЧЕРКАСЬКИМ НАЦІОНАЛЬНИМ УНІВЕРСИТЕТОМ
ІМ. Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Черкаська міська бібліотека ім. Лесі Українки в порівнянні з ЧНУ ім. Б. Хмельницького ще досить молодий заклад, бо нам тільки 52. Вперше бібліотека відкрила двері для жителів та гостей міста в листопаді 1963 р. за адресою вул. Карла Маркса, 16. Спочатку бібліотека існувала як самостійна одиниця. А з 1976 р. набула статусу Центральної бібліотеки Черкаської міської Централізованої бібліотечної системи. У 1986 р. ЦМБ ім. Лесі Українки переїхала в приміщення за адресою Хрещатик 200, де гостинно приймає читачів і нині. Сьогодні наша бібліотека – це унікальний безкоштовний інтелектуальний ресурс та відкритий культурний центр. Сучасні послуги, відкритий формат співпраці, прагнення до впровадження інновацій дозволяють бібліотеці бути сучасним, доступним, толерантним закладом, що сприяє розвитку наукового, інтелектуального, духовного потенціалу нашої громади. Центральна бібліотека обслуговує 4500 користувачів. Фонд налічує майже 90 тисяч примірників документів на різних носіях інформації. В бібліотеці працюють відділ комплектування та обробки літератури, відділ організації та використання єдиного фонду, інформаційно-бібліографічний відділ, відділ обслуговування користувачів.

У сучасних соціально-економічних умовах розвитку суспільства стрімко зростає соціальний ефект бібліотечної діяльності. Сьогодні бібліотека є тією установою, яка може консолідувати громадськість щодо вирішення соціально значущих проблем і бере участь у становленні громадянського суспільства в країні. Надзвичайно важливим в роботі є широка співпраця з різними установами, організаціями, учбовими

зкладами, зацікавленими у спільному формуванні та використанні інформаційних ресурсів, а також у професійному, культурному, інтелектуальному та документальному обміні.

Черкаська ЦМБ ім. Лесі Українки багато років плідно співпрацює з ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Викладачі і студенти університету є частими гостями бібліотеки, як виступаючі на заходах, а також читачі.

Вже стало доброю традицією запрошувати на заходи, присвячені історичним подіям нашої держави, героїчному минулому України викладачів-науковців Інституту історії України ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Гостями історичних заходів бібліотеки в різні періоди були:

В. М. Мельниченко, В. В. Масненко, Ю. П. Присяжнюк, С. О. Шамара та ін.

Зокрема, зацікавив учнівську молодь міста змістовний виступ доктора історичних наук, професора ЧНУ імені Б. Хмельницького Ю. П. Присяжнюка в ході історичної години, присвяченої пам'яті героїв Крут. Науковець ознайомив учнів 10-х–11-х класів ЗОШ №17 з подіями, які відбувалися 29. 01. 1918 року біля залізничної станції Крути і проаналізував причини, що призвели до тих трагічних подій.

Пам'ять – нескінченна книга, у якій записано все: і життя людини, і життя країни. Та багато сторінок у нашу історію вписано кривавим і чорним. Особливо вражаючі сторінки, де смертельним шрифтом викарбовано слова: голод, Голодомор. 1932 –1933 роки – найчорніший час в історії України. Історики-науковці ЧНУ допомагали працівникам ЦМБ ім. Лесі Українки в проведенні уроків пам'яті, годин скорботи, круглих столів та інших заходів, присвячених вшануванню пам'яті безневинних жертв страшної трагедії українського народу. Так, запам'ятався виступ кандидата історичних наук, викладача кафедри історії України Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького С. О. Шамари, який навів маловідомі, але дуже вражаючі факти жахливих років Голодомору. А доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії та етнології України ЧНУ ім. Богдана

Хмельницького В. В. Масненко наголосив, що штучно спричинений голод на землях житниці Європи 80-х років є геноцидом української нації, злочином сталінізму.

Центральна міська бібліотека ім. Лесі Українки 22. 11. 2013 р. провела годину-реквієм «Пам'ять нетлінна. Трагедія нації у наших серцях» до 80-ої річниці Голодомору 1932 – 1933 років в Україні. Професор ЧНУ ім. Богдана Хмельницького Ю. П. Присяжнюк поділився спогадами очевидців цих подій. Науковець закликав, поки є ще живі свідки жахливого Голодомору, цікавитись подіями тих років, записувати свідчення очевидців.

З метою поглиблення знання української історії працівники бібліотеки проводять заходи, присвячені яскравим історичним особистостям і державним діячам України. Звісно, хто ж краще професора історії ЧНУ імені Богдана Хмельницького розкаже про постать гетьмана. Тому, логічно, що коли 2013 р. в ЦМБ ім. Лесі Українки був проведений історичний урок «Богдан Хмельницький – творець української держави», ми запросили професора ЧНУ Ю. П. Присяжнюка. Історик розповів учням 11-х класів ЗОШ №17 про становище українських земель середини XVII століття, перебіг Національно-визвольної війни, керівну роль визначного українського політичного і державного діяча, полководця, гетьмана України.

Знання свого родоводу, історичних та культурних надбань предків необхідні не лише для піднесення національної гідності, а й для використання кращих традицій у сучасному нашому житті. В проведенні історичного уроку «Сторінки козацької слави» бібліотекарям допомагав аспірант кафедри історії та етнології України ЧНУ імені Б. Хмельницького В. В. Боримський Історик розповів маловідомі факти історії українського козацтва та про сучасне козацтво, що стоїть на засадах відродження козацьких традицій, збереження і відновлення пам'яток української історії.

Сучасна Українська держава є історичним та політичним спадкоємцем Русі, козацтва, визвольного руху та тисячолітньої християнської традиції.

Зараз, у період активних бойових дій на Донбасі, бібліотекарі Черкаської ЦМБ ім. Лесі Українки проводять велику роботу з формування активної громадської позиції користувачів бібліотеки, зміцнення почуття гордості за героїчне минуле та здобутки сьогодення. 14 жовтня країна відзначала триєдине свято – свято Покрови, День українського козацтва і вперше, з 2015 року, ми святкували День захисника України. З цієї нагоди в нашій бібліотеці відбувся інформаційно-патріотичний захід «Час згадати нашу славу, брате!», присвячений Дню українського козацтва та Дню захисника України. На цей захід ми запросили нашого доброго знайомого професора ЧНУ Ю. П. Присяжнюка в новій ролі: радника гетьмана Українського козацтва, крайового хорунжого Черкаського крайового товариства Українського козацтва. Він наголосив, що хоча вже давно минули дні Запорізької Січі, але козацтво існує, як живиться в кожній людині прагнення до вільного та незалежного життя. У глибині душі кожного українця живе козак: воїн, який нічого не боїться і за рідну землю без роздумів віддасть своє життя.

На літературну годину «Мова – це віконце, крізь яке людина бачить світ» до Дня української мови, була запрошена кандидат філологічних наук, ст. викладач кафедри українського мовознавства Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького Г. А. Ярмоленко, яка розповіла маловідомі, але дуже цікаві факти історії розвитку української мови, її особливості.

В ході літературної години «Нехай бринить, співає наша мова» з нагоди Міжнародного дня рідної мови в бібліотеці ім. Лесі Українки доцент ЧНУ ім. Б. Хмельницького І. О. Кошова ознайомила присутніх з особливостями розвитку рідної української мови. Також відбулася літературна година «Плекаймо рідну мову». Перед учнями 10-х класів ЗОШ № 3 виступали Г. А. Ярмоленко та доцент кафедри українського мовознавства і прикладної лінгвістики ЧНУ Б. Хмельницького Т. О. Гаврилова.

Свято мови «Читати українською модно», яке відбулося з нагоди Дня української писемності та мови 10 листопада 2015 р. в читальному залі нашої бібліотеки зібрало чимало поціновувачів українського поетичного слова. Гостею заходу була доцент кафедри української літератури і компаративістики ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, поетеса Г. А. Клименко-Синьоок. Письменниця познайомила присутніх зі своїм творчим доробком. В світ вийшли три поетичні збірки Ганни Синьоок: «Дитя липневих сутінок», «Таємно-лелече» і «Відчувати на дотик грозу». Поетеса подарувала примірники своїх збірок бібліотеці. Частим гостем нашої бібліотеки є доцент В. М. Коваленко. В ході проведення літературної години Валентина Михайлівна Коваленко поділилася власним сприйняттям творів Шевченка, наголосила, що треба відчувати глибину його поезії, зачитала улюблені рядки.

Кожного року ЦМБ ім. Лесі Українки святкує день народження своєї патронеси, проводячи різноманітні заходи: Дні Лесі Українки, літературно-мистецькі вечори, літературні подорожі та ін. з метою популяризації творчості великої поетеси. В цьому працівникам бібліотеки активно допомагають викладачі ЧНУ ім. Б. Хмельницького. На заході з нагоди 140-річчя від дня народження видатної поетеси, виступив професор ЧНУ ім. Богдана Хмельницького В. І. Пахаренко, який повів цікаву розповідь про багатогранну й плідну творчість Лесі Українки.

В ході літературної години «Вона в віки майбутні йти повинна» до 141-ї річниці Лесі Українки перед учнями старших класів та працівниками бібліотеки виступила доцент Г. А. Клименко. Вона розповіла про дитячі роки Лесі, про неоднозначне ставлення до неї матері — Олени Пчілки та про ніжні почуття Лесі до Сергія Мержинського.

Цими днями виповнилося 145 років від дня народження Лесі Українки. 24 лютого 2016 р. в читальному залі ми провели вечір-портрет « Ні, я жива!

Я буду вічно жити! Я в серці маю те, що не вмирає!». Гостею заходу була доцент ЧНУ ім. Б. Хмельницького І. О. Кошова. Її розповідь про кохання в житті Лариси Петрівни Косач допомогла учням побачити не хрестоматійний образ поетеси, а живу, страждаючу, але нескорену Лесею Українку, краще зрозуміти її поетичні твори.

Співпраця бібліотеки з ЧНУ щоденно набуває нових форм і методів. З 9 лютого 2016 р. в ЦМБ ім. Лесі Українки почав працювати Народний університет за програмою «Освіта впродовж усього життя – шлях до розвитку громади». В програмі: вивчення комп'ютерної грамоти, екології, основ мистецтва, іноземних мов та ін. Слухачами Народного університету є члени громад, люди різного віку, а викладачами – науковці ЧНУ. Наприклад, першу лекцію на тему: «Освіта впродовж життя – веління часу» читав професор Т. М. Десятов, лекцію про освіту дорослих у Польщі – недавня випускниця ЧНУ О. Е. Гореева. В ситуації, коли всі послуги дорожчають безкоштовні освітні курси приваблюють до бібліотеки багато користувачів.

XXI століття проголошено ЮНЕСКО століттям освіти. Бібліотеки були і залишаються важливим і незамінним осередком підвищення рівня освіченості і духовності. Сьогодні університет і бібліотека вирішують спільні задачі – забезпечення інформаційних потреб розвитку освіти, науки, виховання і підвищення духовності – сприяти створенню інтелекту нації.